

Quickscan natuurtoets Emmerikseweg in 's Heerenberg

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Rapportnummer: 0750

Quickscan natuurtoets Emmerikseweg in 's-Heerenberg

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

ZELHEM, AUGUSTUS 2007

RAPPORTNUMMER 750

PROJECTNUMMER 830

OPDRACHTGEVER

Gemeente Montferland | Postbus 47, 6940 BA Didam | T 0316 291391 | F 0316 291388

Contactpersoon: Mevr. R. Meiland

OPDRACHTNEMER

Stichting Staring Advies | Hummeloseweg 85, 7021 KN Zelhem | T 0314 641910 | F 0314 641909 |

info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl | Auteur: drs.P. Dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	3
2	Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden	4
3	Het ecologische onderzoek	6
3.1	Methode	6
3.2	Resultaten	6
4	Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en Faunawet	8
4.1	Ecologische Hoofdstructuur	9
5	Conclusie	10
5.1	Flora- en faunawet	11
5.2	Ecologische Hoofdstructuur	11
	Bijlage 1 Kisal gegevens	12
	Bijlage 2 Gegevens Natuurloket	13

1 Inleiding en doel

De gemeente Montferland ontwikkelt langs de Emmerikseweg in 's-Heerenberg een aantal woningen op het terrein van een voormalig tuincentrum. De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt.

De gemeente Montferland heeft daarom Stichting Staring Advies gevraagd hiertoe een natuuronderzoek uit te voeren in vorm van een quickscan. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig wordt vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt kan worden of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locaties nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en Faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en Faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Adres: Emmerikseweg, kadastraal perceel 2095.

Plaats: 's-Heerenberg

Gemeente: Montferland

Provincie: Gelderland

Het plangebied ligt ten zuiden van 's-Heerenberg (zie figuur 1). Aan de oostzijde, direct grenzend aan het plangebied was de aanleg van een woonwijk (blauw omkaderd) in volle gang tijdens het veldonderzoek. Als afscheiding tussen de beide terreinen fungeert een tijdelijke sloot (blauwe lijn). Deze sloot staat vermoedelijk een deel van het jaar droog. Langs deze sloot staat ter hoogte van de noordzijde van de planlocatie aan de zijde van de nieuwbouwwijk in aanbouw (dus buiten het plangebied) een fors uitgegroeide treurwilg. We gaan er vanuit dat deze boom niet verdwijnt. De westzijde van het plangebied grenst aan de Emmerikseweg. De zuidzijde van het terrein grenst aan grenskanaal dat meteen de Rijksgrens vormt. Over de zuidpunt van het terrein loopt een niet-geasfalteerde toegang tot het achterliggende bouwterrein. Op de noordelijke punt van het terrein bevindt zich een vereningsgebouw van een duivenvereniging.

Figuur 1: Luchtfoto van de Emmerikseweg en directe omgeving.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Direct aan de overzijde van de Emmerikseweg loopt de begrenzing van een zogenaamd 'verwevingsgebied' van de Ecologische Hoofdstructuur dat behoort bij het Bergher bos (zie figuur 2).

Figuur 2: Ligging van het plangebied ten opzichte van verweving (lichtgroen) en natuurgebied (donkergroen) van de Ecologische Hoofdstructuur.

3 Het ecologische onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

1. het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie
2. het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers) wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde toepassing gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn, met name op het gebied van flora en herpetofauna. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.

Veldonderzoek

Tijdens één bezoek zijn alle soortgroepen in kaart gebracht.

Onderzoeksdata en specificaties:

Onderzoeker: drs. P. Dam
Datum: 11 juni 2007
Type bezoek: alle soortgroepen
Dagbezoek: plm. 15.00-16.00
Weer: zonnig, 25 °C weinig wind (2 Bf)

3.2 Resultaten

In deze paragraaf worden de onderzoeksresultaten besproken van het bronnenonderzoek en de quickscan van flora en fauna.

Bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek met behulp van de waarnemingendatabank KISAL (zie bijlage 1) zijn geen waarnemingen van beschermde soorten in het plangebied vastgesteld. Het Natuurloket (zie bijlage 2) geeft een enkele melding van een Flora- en faunawet soort (tabel 1).

Flora

Tijdens het veldbezoek bleek het terrein volledig braak te liggen met een sterk geroerde bodem. Plantengroei sterk ruderaal met soorten als: Akkerdistel, Melkdistel, Paardenbloem spec., Kruijpende boterbloem, Gewone muur, Kleefkruid, Hondsdraf, Hennepnetel, Perzikkruid, Grote brandnetel, Haagwinde, Gewone weegbree, Ridderzuring, Akkerkool, Kropaar, Engels raaigras, Fluitenkruid, Look zonder look, Bosandoorn, Vergeet-mij-nietje, Rolklover, Witte dovenetel en Grote klit.

Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn er muizen gehoord, het is onduidelijk om welke soort het precies gaat, hier is geen aanvullend onderzoek naar uitgevoerd. Vermoedelijk gaat het om een Aard- of Veldmuis (beide tabel 1). Het is erg onwaarschijnlijk dat het om een muizensoort van tabel 2 of 3 gaat. Er zijn geen waarnemingen van andere zoogdieren vastgesteld. Het bronnenonderzoek heeft geen waarnemingen van (beschermde) zoogdieren opgeleverd.

Vleermuizen

Aan de noordzijde van het terrein staat een clubgebouw van een duivenvereniging. Rond dit pand een spaarzame begroeiing thuishorend bij een aangeplante doorgeschoten heg. Het pand zelf is niet geschikt als vleermuisverblijf. Er zijn geen geschikte toegangsoeningen aangetroffen. Ook zijn nergens uitwerpselen aangetroffen.

Aan de zuidzijde van het perceel staan aan de zijde van de Emmerikseweg een aantal bomen waaronder een Zomereik, Spaanse aak en Es. Mogelijk worden er een aantal van deze bomen gekapt, er zijn geen holtten in de bomen die kunnen fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen. Mogelijk dat vleermuissoorten deze plek gebruiken om te foerageren, er is echter in de nabijheid ruimschoots geschikt foerageergebied voorhanden. De ligging van de bomen is zodanig dat eventueel gebruik als vliegroute niet te verwachten is.

De Emmerikseweg zelf is gezien de structuur van het landschap en haar ligging daarin vrijwel zeker in gebruik als vliegroute en foerageergebied voor een aantal verschillende vleermuissoorten.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens de quickscan zijn enkele vogelsoorten (Merel, Vink en Koolmees) waargenomen die mogelijk in het plangebied kunnen broeden. Naast deze waarnemingen kunnen er nog enkele andere soorten een territorium bezetten op het terrein dan wel in de omringende gebied waardoor ze gebruik maken van het plangebied. De kans hierop is niet zeer groot vanwege de drukke bouwwerkzaamheden ten oosten van het plangebied. Zeldzame broedvogels zijn niet te verwachten.

Overige diersoorten

Waarnemingen van *beschermde* amfibieën, reptielen en ongewervelden (dagvlinders, kevers e.d.) zijn bij het bronnenonderzoek en tijdens het veldbezoek niet vastgesteld en in het plangebied ook niet te verwachten. Tijdens het onderzoek zijn Distelvlinder en Koolwitje aangetroffen. In de tijdelijke sloot die maar deels watervoerend was tijdens het onderzoek zijn geen dieren aangetroffen.

4 Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en Faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Zoogdieren

Tijdens de quickscan zijn uit de groep zoogdieren muizen waargenomen. Deze soort, en andere te verwachten (algemene) zoogdiersoorten, staan vermeld in tabel 1.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en Faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten. De aangetroffen beschermde soort staat vermeld als 'tabel 1 soort'. Dit betekent dat voor deze ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet hoeft te worden aangevraagd.

Het biotoop voor overige te verwachten zoogdiersoorten (bijvoorbeeld haas, konijn, mol) zal sterk door de ingrepen veranderen. Nieuw te realiseren bebouwing met tuinen kan een nieuw biotoop vormen voor een aantal van deze diersoorten. Nadere onderzoeken of ontheffingen achten wij niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn. De inrichting van het plangebied zelf heeft geen gevolgen voor vleermuissoorten die mogelijk van het gebied gebruikmaken. De Emmerikseweg is gezien de structuur van het landschap en haar ligging daarin vrijwel zeker in gebruik als vliegroute en foerageergebied voor een aantal verschillende vleermuissoorten. Het verminderen van het kwalitatieve en kwantitatieve gebruik van dit vleermuisbiotoop, wat kan ontstaan door het aanlichten van de bomen langs de Emmerikseweg tijdens de bouwwerkzaamheden op de planlocatie, is ontheffingsplichtig.

Planten

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en ook niet te verwachten.

Vogels

In het gebied zijn enkele vogelsoorten aangetroffen die redelijkerwijs in het gebied kunnen broeden. Daarnaast zijn er soorten die niet zijn waargenomen maar wel kunnen broeden. Alle waargenomen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en Faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringeffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli.

4.1 Ecologische Hoofdstructuur

Direct aan de overzijde van de Emmerikseweg grenst een EHS verwevingsgebied.

Om de consequenties van het ontwikkelen van de planlocatie op dit verwevingsgebied te kunnen beoordelen op significantie geven we hieronder de in het Streekplan Gelderland geformuleerde uitgangspunten voor verwevingsgebieden.

Gedeputeerde Staten beschouwen de volgende effecten als een significante aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities:

1. Een vermindering van areaal en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur en agrarische natuur.
2. Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS.
3. Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet.
4. Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid)
5. Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden.
6. Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van HEN-wateren.
7. Een verandering van de grond- en oppervlaktewater-omstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewater situatie (verder) aantast.
8. Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden en stiltegebieden (in geval de norm van 40 decibel wordt overschreden).

Gedeputeerde Staten maken op bovenstaande een uitzondering voor ondergeschikte uitbreidingen van bestaande functies wanneer deze uitbreidingen een gering effect hebben op bovenstaande kernkwaliteiten en omgevingscondities.

Van deze 8 punten lijkt alleen punt 8 aan de orde omdat het aantal verkeersbewegingen over de Emmerikseweg door de geplande woningbouw zal toenemen. De absolute geluidsbelasting op het verwevingsgebied verhoogt daardoor echter niet.

5 Conclusie

Dit rapport geeft de resultaten van een quickscan natuurtoets van een toekomstige woningbouwlocatie langs de Emmerikseweg in 's-Heerenberg. Voor het onderzoek is één veldbezoek uitgevoerd door Stichting Staring Advies. Hierdoor is een redelijk goede indruk gekregen van de aanwezige flora en fauna en de mogelijke waarden van het gebied. Deze indruk wordt bevestigd door de gecombineerde gegevens uit KISAL en van het Natuurloket.

Zoogdieren

Concreet zijn tijdens de quickscan muizen waargenomen die bescherming genieten krachtens de Flora- en Faunawet. Andere beschermde dier- en plantsoorten zijn niet waargenomen. Het is aannemelijk dat er enkele, tijdens de quickscan niet waargenomen, beschermde soorten van het gebied gebruik maken: enkele zoogdiersoorten en broedvogels.

De mogelijk aanwezige overige zoogdiersoorten vallen onder de vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ingrepen (tabel 1). Nieuw te realiseren bebouwing met tuinen kan een nieuw biotoop vormen voor deze diersoorten. Hierdoor zijn nadere onderzoeken of ontheffingen zijn niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Het verdwijnen van de bomen op de planlocatie heeft geen gevolgen voor de vleermuissoorten die er mogelijk gebruik van maken.

Mitigatie

Tijdens inrichting van het plangebied moet het aanlichten (gebruik van bouwlampen in de avonden op de bouwplaats) van de Emmerikseweg voorkomen worden om het gebruik van deze weg als vliegroute en/of foerageergebied niet negatief te beïnvloeden. Toch aanlichten is ontheffingsplichtig. Er mag alleen aangelicht worden als aanvullend onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuissoorten langs de Emmerikseweg.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

Vogels

Op het terrein zijn enkele vogelsoorten aangetroffen en zijn verschillende soorten mogelijk aanwezig. Om verstoring zo veel mogelijk te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) te starten.

5.1 Flora- en faunawet

Er zijn dier- en plantensoorten in het plangebied waargenomen die bescherming genieten krachtens de Flora- en faunawet. De gunstige staat van instandhouding van de in het plangebied aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zal niet worden aangetast wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd. De aangetroffen zoogdieren (muizen) zijn tabel 1 soorten die in het kader van ruimtelijke ontheffingen vallen onder de vrijstelling.

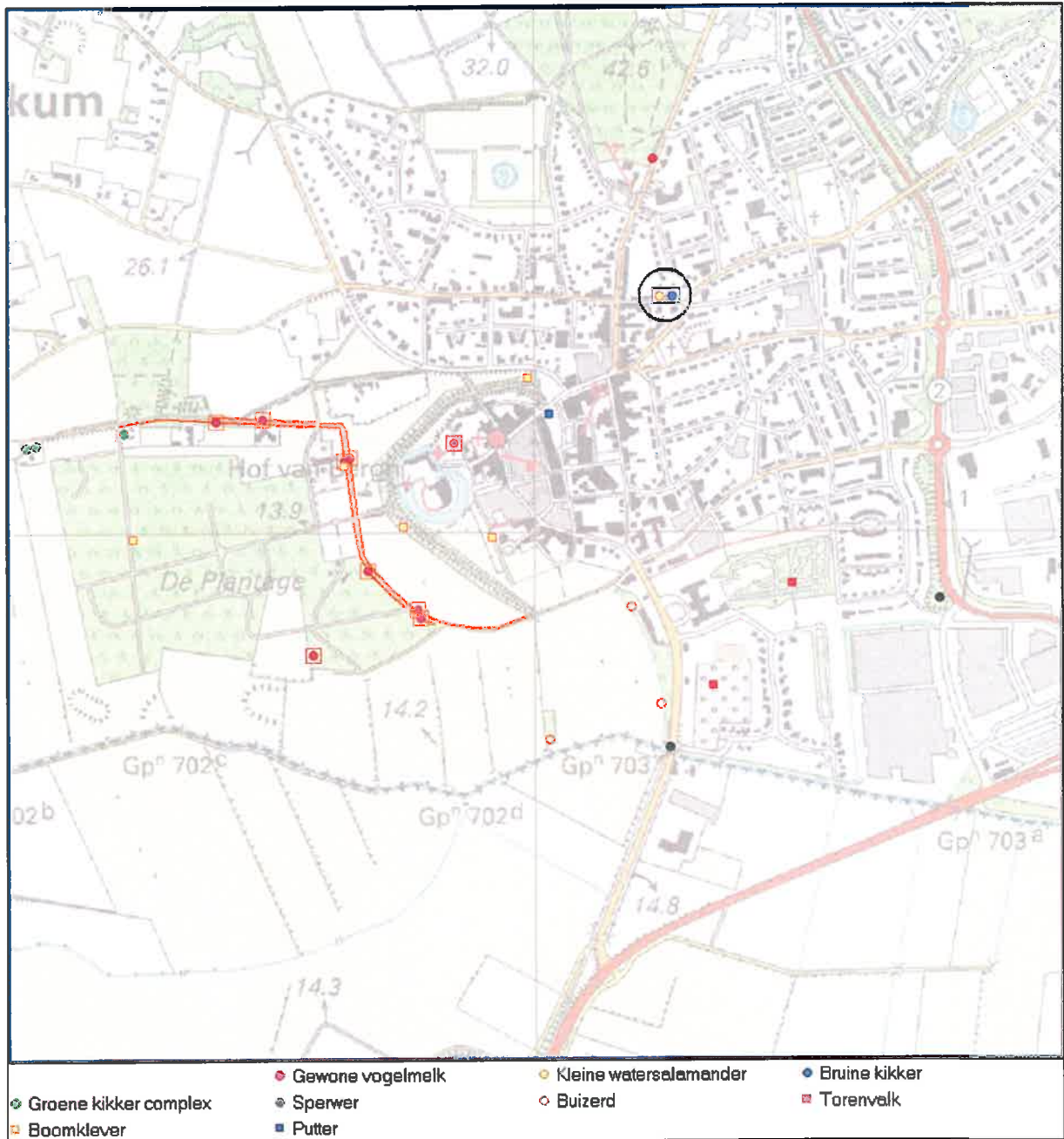
Ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet hoeft niet te worden aangevraagd.

5.2 Ecologische Hoofdstructuur

Tussen de planlocatie en het verwevingsgebied in ligt de Emmerikseweg die aan de westzijde begrensd wordt door een brede strook groen. Invulling van de planlocatie zal door de aanwezigheid van deze groenstrook en de aanwezigheid van de Emmerikseweg zelf een verwaarloosbare invloed hebben op de kernkwaliteiten van het verwevingsgebied. De te verwachten toename van de geluidsbelasting schatten wij in als niet significant voor de kernkwaliteiten van het verwevingsgebied.

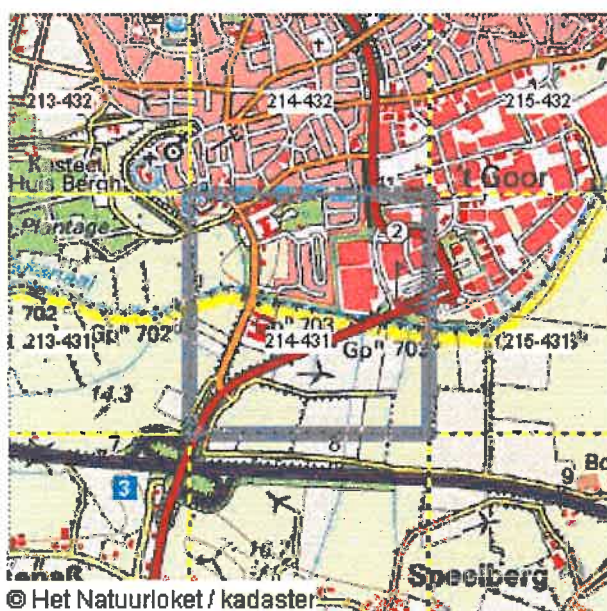
Ontheffing in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen bij de EHS hoeft niet te worden aangevraagd.

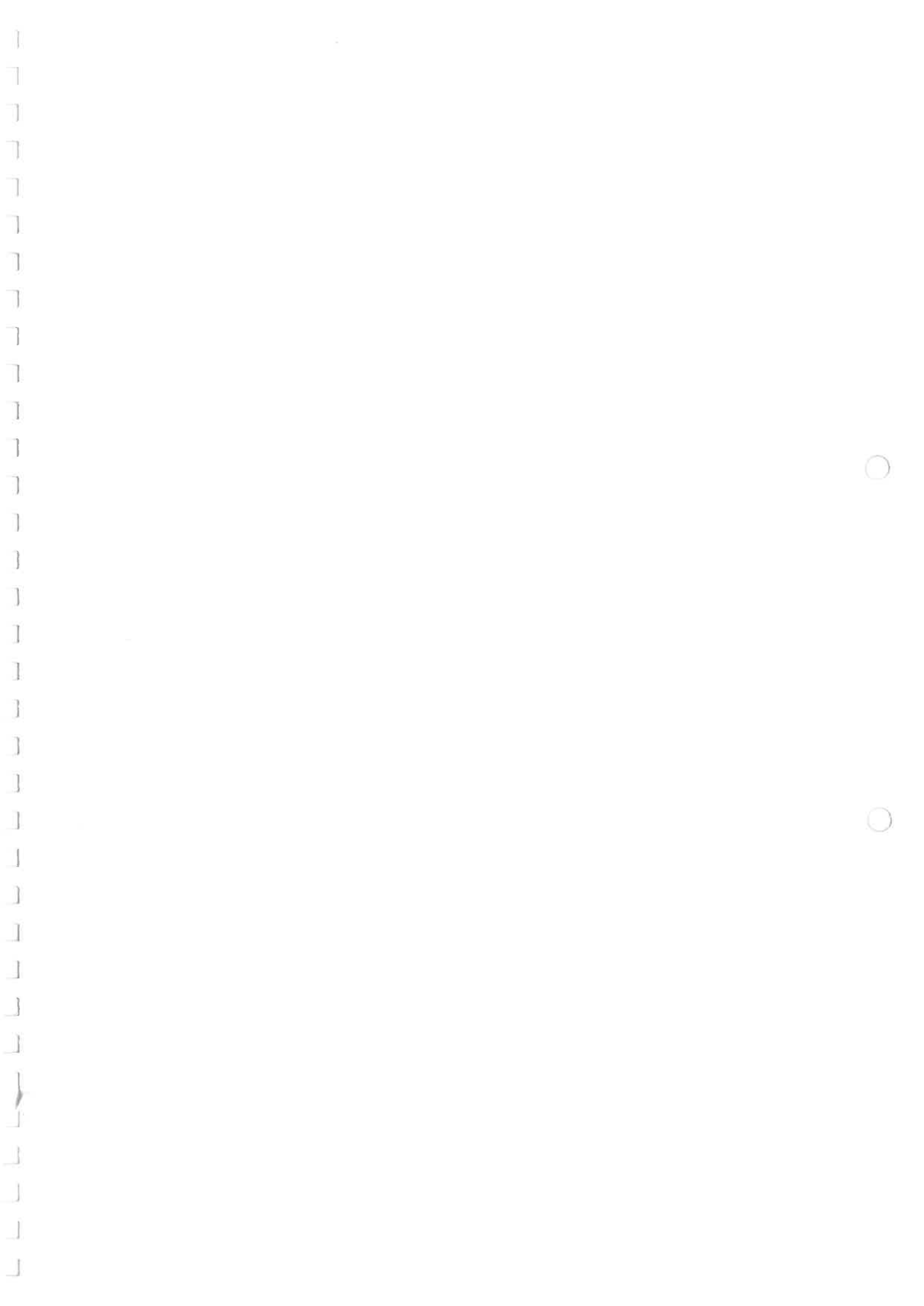
Bijlage 1 Kisal gegevens

Bijlage 2 Gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:214 / Y:431							
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1				goed	-	1991-2006
Mossen			0	1	matig	0%	1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren					niet onderzocht		1995-2005
Broedvogels					niet onderzocht		1994-2005
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1991-2005
Amfibieën					niet onderzocht		1991-2005
vissen					niet onderzocht		1991-2005
Dagvlinders					niet onderzocht	0	1995-2005
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					matig		1991-2005
Sprinkhanen					matig		1991-2005
Overige ongewervelden					slecht		1991-2005

Hummeloseweg 85 _ 7021 KN Zethem
T 0314 64 19 10 F 0314 64 19 09
E info@staringadvies.nl I www.staringadvies.nl

